

Įtraukusis ugdymas Lietuvoje: dabartinės padėties ir ateities perspektyvų apžvalga

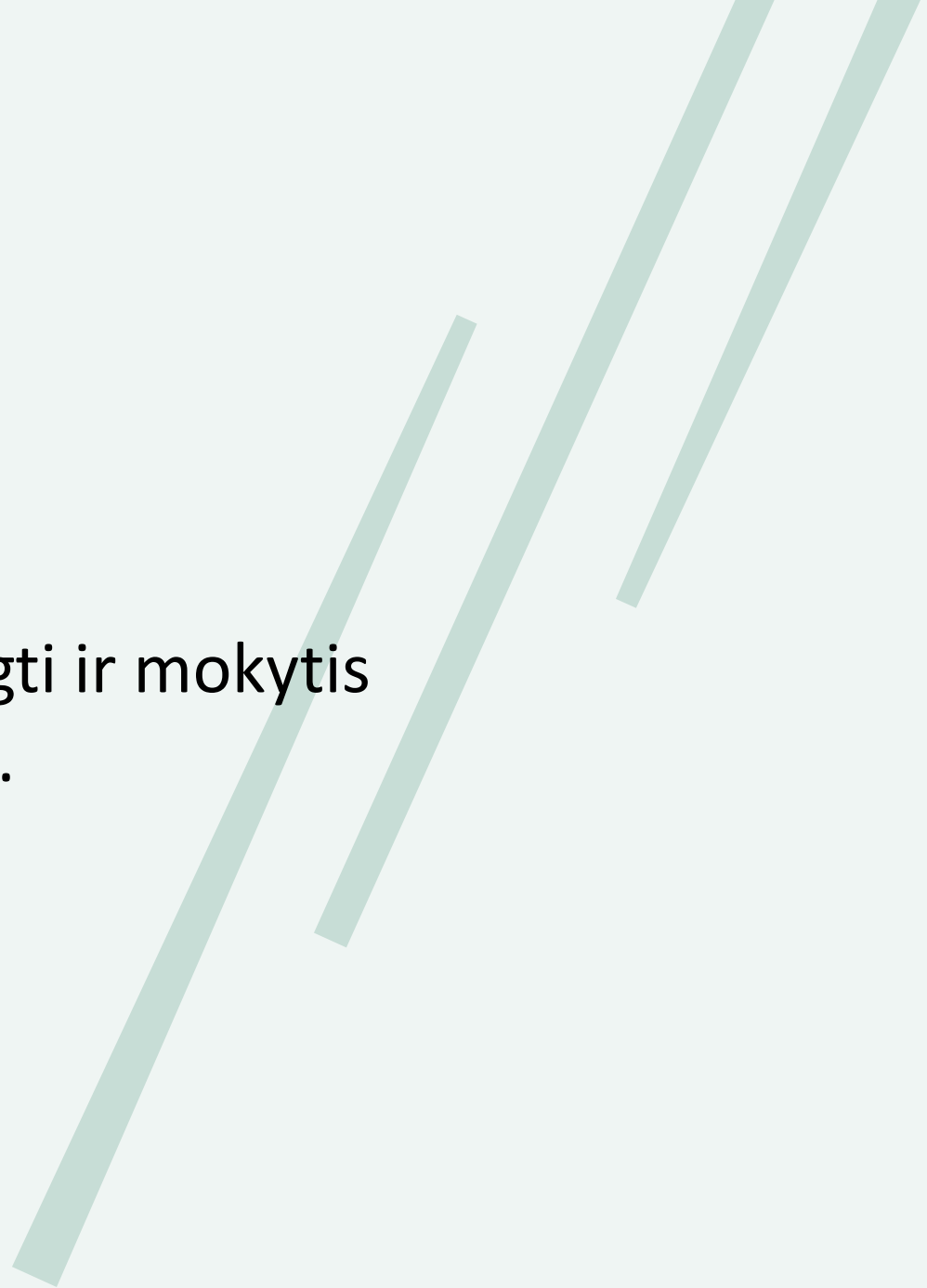
Ignas Gaižiūnas,
švietimo, mokslo ir sporto ministrės patarėjas

Lietuvos gimnazijų asociacijos konferencija „Švietimo reforma. Tarp vizijų ir realybės“

Raseinių r., Gabšių k.
2022 m. lapkričio 3 d.

Įtraukties vizija

Geriausios galimybės vaikams kartu augti ir mokytis stiprinant ir skleidžiant kiekvieno galias.

Nuo 2024 rugsėjo 1 d.

ŠMSM

Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymą įgyvendina **visos privalomąjį ir visuotinį švietimą teikiančios mokyklos**, kiti švietimo teikėjai.

LR Švietimo įstatymo 14 str. 7 d.

Mokiniai ir studentai, turintys SUP ir negalią

ŠMSM

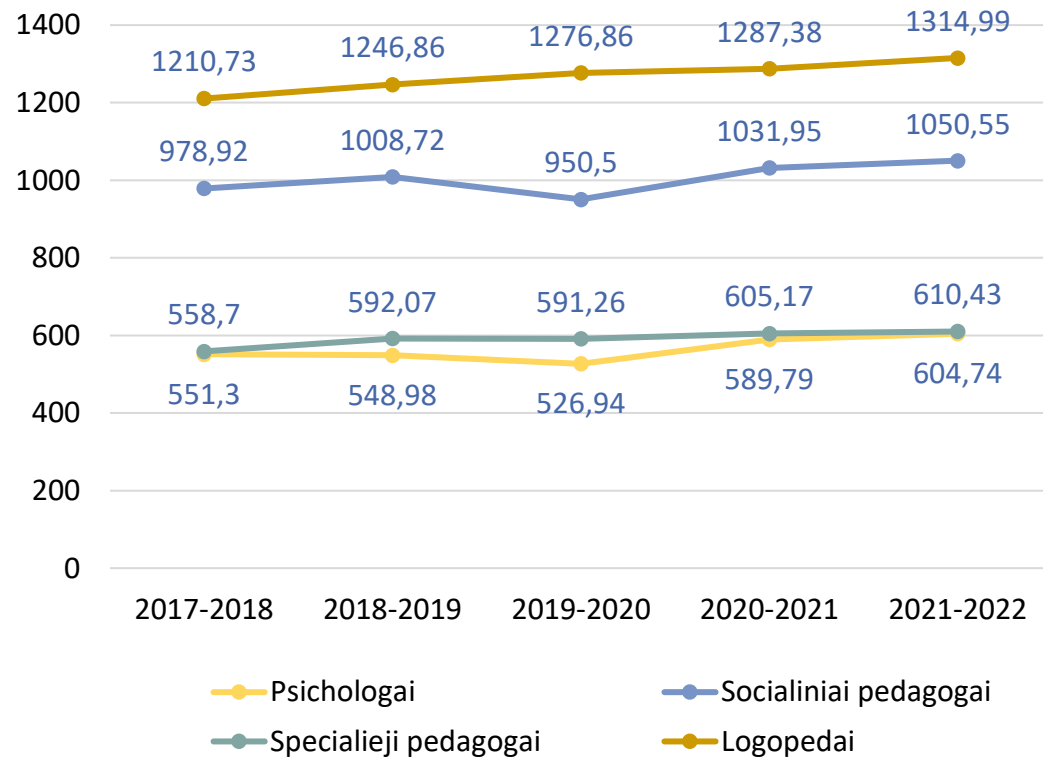
Siekis – 2025 m. įtraukiuoju būdu ugdyti 85 proc., 2030 m. – 90 proc. mokinių su negalia.
(2021–2030 metų nacionalinis pažangos planas, 2020)

- ➔ 71,4 tūkst., (15,4 %) ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo mokinių turėjo SUP (2018 m. 67,9 tūkst., arba 14,9 %)
- ➔ 10,4 tūkst. (2,2 %) turėjo negalią (2018 m. 9,7 tūkst., arba 2,1 %)
- ➔ 89,3 % SUP turinčių, 49,8 % negalią turinčių priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokinių buvo ugdoma bendrosiose klasėse
- ➔ 3,1 % SUP turinčių, 13,8 % negalią turinčių buvo ugdoma specialiosiose klasėse bendrosios paskirties mokyklose
- ➔ 7,6 % SUP turinčių, 36,4 % negalią turinčių buvo ugdoma specialiosiose mokyklose

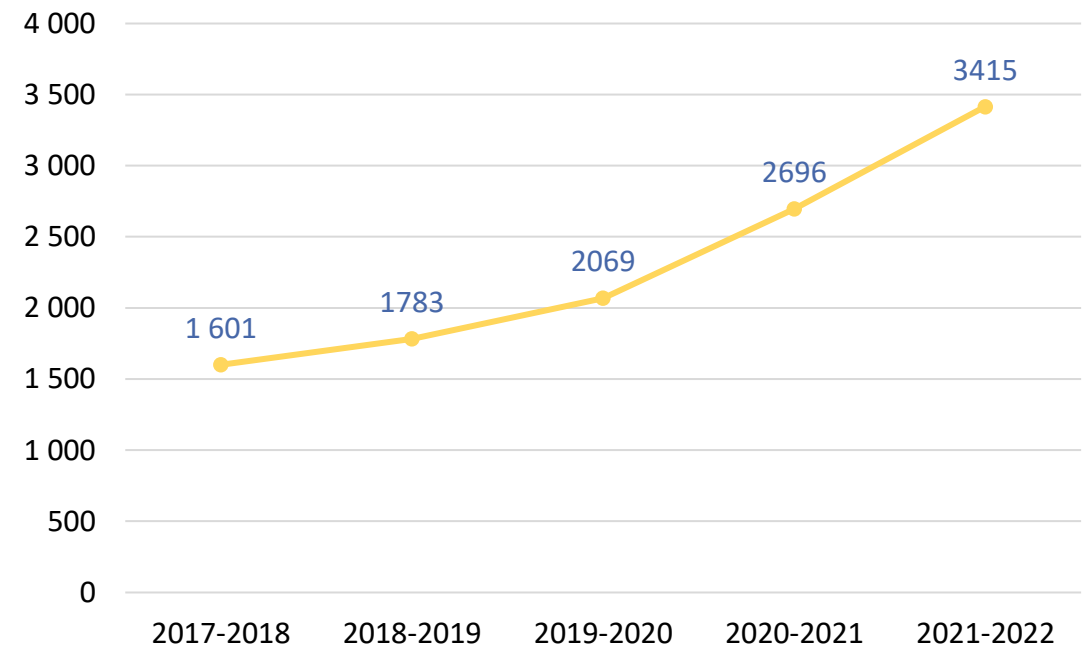
Švietimo pagalbos specialistų skaičius mokyklose

ŠMSM

Švietimo pagalbos specialistų etatų skaičius mokyklose

Mokytojo padėjėjų skaičius

Mokyklų pasirengimas ugdyti įtraukiai

0,7 proc. (7 iš 2021 m. veikusių 947) bendrojo ugdymo mokyklų fizinė aplinka pilnai pritaikyta negalią turintiems asmenims

7,7 proc. mokyklų neturi jokio švietimo pagalbos specialisto

65 proc. šalies mokyklų, turinčių pradinį klasių, dirba nepilna švietimo pagalbos specialistų komanda

ŠMSM

Ugdymosi aplinkos pritaikymas kaip viena iš esminių įtraukiojo ugdymo sąlygų vis dar sunkiai pasiekama šalies švietime.

Finansavimas

ŠMSM

Augo švietimo pagalbai panaudojamų lėšų suma mokyklose ir pedagoginę psichologinę pagalbą teikiančiose įstaigose

2019 m. 61,36 mln. eurų

2021 m. 86,83 mln. eurų

Augo vidutiniškai vienam mokiniui tekusios švietimo pagalbos lėšos

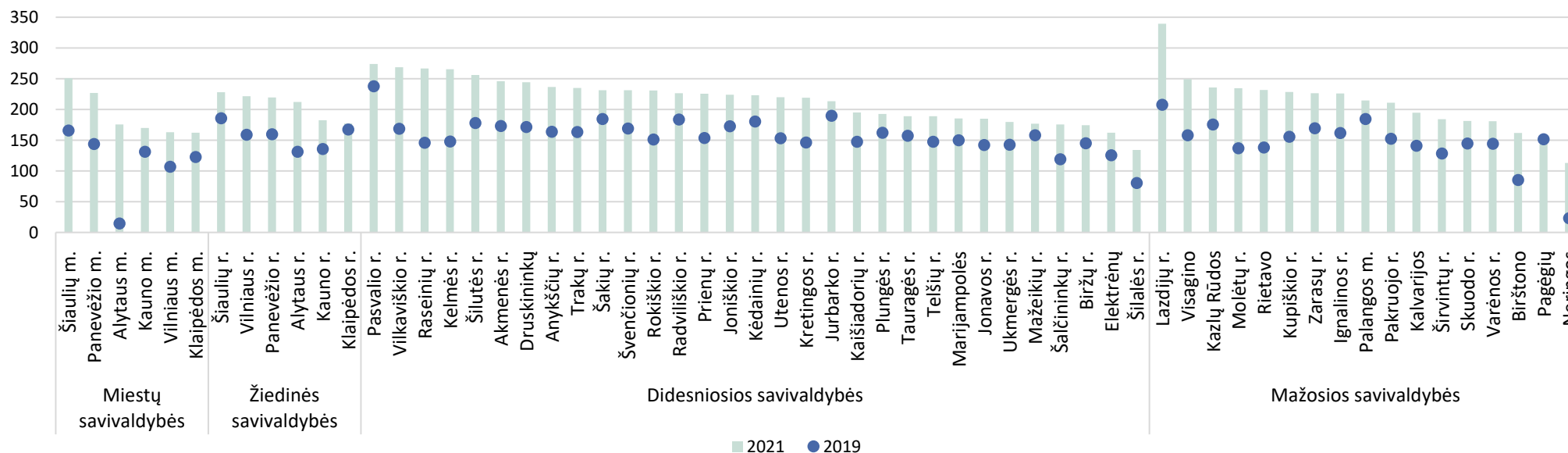
2019 m. 137,48 eurų

2021 m. 193,29 eurų

Savivaldybių duomenys rodo reikšmingus švietimo pagalbai panaudojamų lėšų skirtumus

➔ nuo
113,04 eurų
Neringoje

➔ iki
339,75 eurų
Šalčininkų raj.

Duomenų šaltinis: ŠMSM

Artima perspektyva 2022–2023 m.

ŠMSM

**NACIONALINIS
LYGMUO**

**Nacionalinė
švietimo
agentūra**

**Steigiamas
Lietuvos
įtraukties
švietime
centras**

**Lietuvos
aklųjų ir
silpnaregių
ugdymo
centras**

**Lietuvos
kurčiųjų ir
neprigirdin-
čiųjų
ugdymo
centras**

**„Diemedžio“
ugdymo
centras
su Žeimenos
skyriumi**

**SAVIVALDYBĖS
LYGMUO**

**Pedagoginės psichologinės
tarnybos / Švietimo
pagalbos tarnybos**

**Steigiami Regioniniai
konsultaciniai centrai (8-10)**

**MOKYKLOS
LYGMUO**

**Bendrosios
paskirties
mokyklos**

**Bendrosios
paskirties
mokyklos su
spec. ugdymo
skyriais (spec.
klasėmis)**

**Specialiosios
mokyklos,
specialiosios
mokyklos –
daugiafunkciai
centrai**

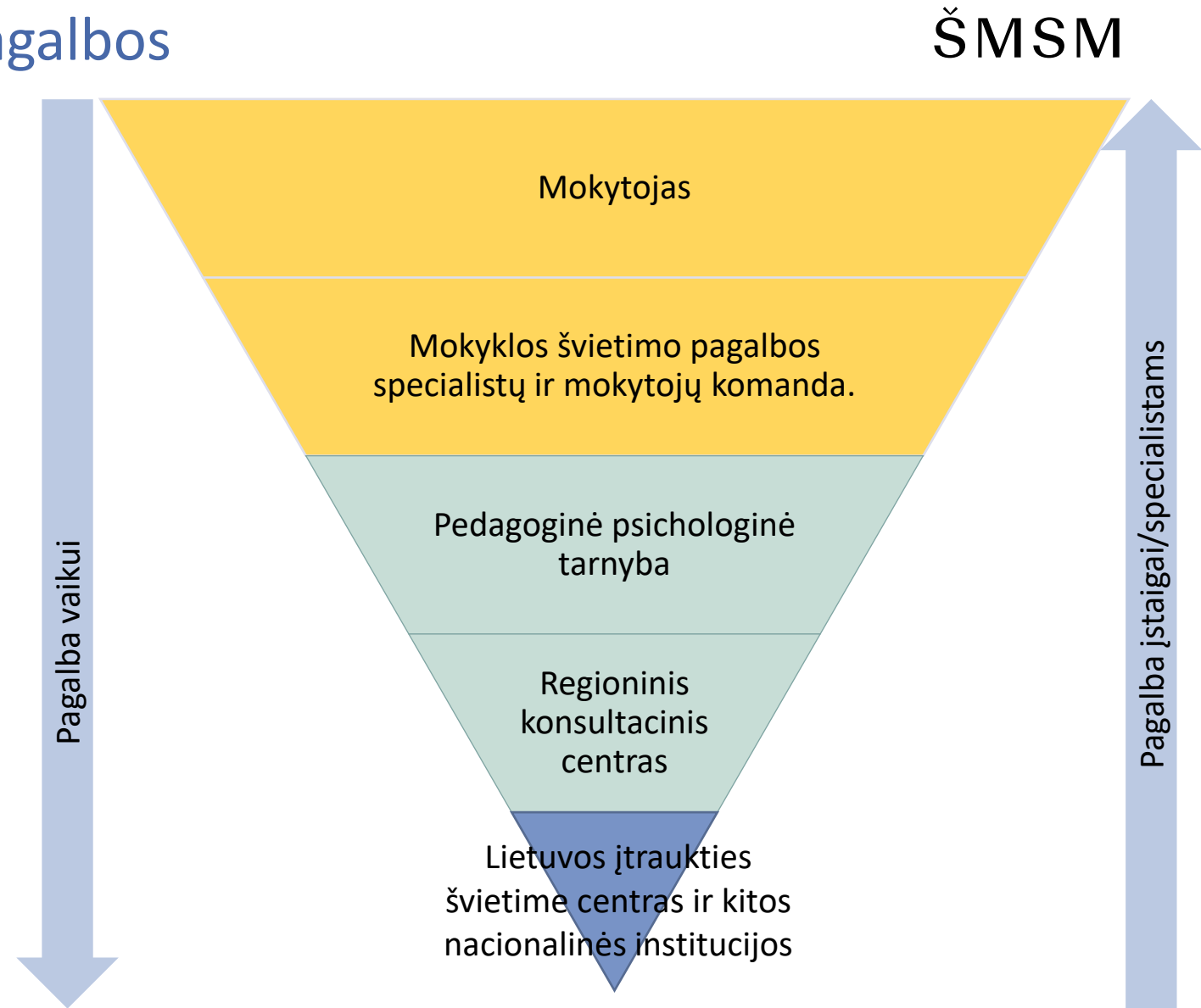
**Specialiojo
ugdymo centrai
(turintys
konsultavimo
skyrius)**

Pedagoginės psichologinės pagalbos teikimo algoritmas

Pedagoginės psichologinės pagalbos teikimo modelis veikia „apverstos piramidės“ principu.

Už pedagoginės psichologinės pagalbos teikimą vaikui ir jo ugdymą atsakinga mokykla.

Tėvai dalyvauja visuose pagalbos teikimo etapuose.

Darbas mokykloje

ŠMSM

1.

Teigiamų mokyklos bendruomenės nuostatų dėl įtraukiojo ugdymo formavimas („mokinių įvairovė kaip vertybė“)

2.

Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų komandinis darbas, glaudus bendradarbiavimas

3.

Ugdymas vyksta siekiant maksimalaus ugdymo programos įgyvendinimo bendraamžių grupėje

6.

Tėvų (globėjų) įtraukimas į ugdymo procesą, jų dalyvavimo sprendimų priėmimo užtikrinimas

5.

Ugdymo plano pritaikymas, individualaus ugdymo / pagalbos teikimo plano sudarymas

4.

Klasėje dirba ir mokinio padėjėjai, ir švietimo pagalbos specialistai

7.

Universalaus dizaino principų taikymas ugdymo procese

8.

Aplinkos pritaikymas ir struktūravimas pagal mokinių poreikius

9.

Decentralizuotas aprūpinimas specialiosiomis mokymo(si) ir techninės pagalbos priemonėmis

Priemonės švietimo pagalbos specialistų skaičiaus didinimui

Darbo sąlygų gerinimas

2021 m. rugsėjo mėnesį padidintas 20 proc. atlyginimas, 2022 m. 12,5 proc. 2023 m. numatytas 13 proc. augimas. Planuojama 2024 m. didinti 10,5 proc.

Studijų sąlygų gerinimas

Studentams, pasirinkusiems specialiosios pedagogikos, logopedijos, surdopedagogikos ar tiflopedagogikos studijų programas, bus skiriamos stipendijos (300 Eur; baigiamųjų kursų studentams su įsipareigojimu dirbti pagal įgytą kvalifikaciją - 500 Eur).

Neribojamas pasirengusių studijuoti stojimas į švietimo pagalbos specialistus ruošiančias studijų programas.

Kito dalyko/kitos specializacijos kompetencijų įgijimo finansavimas

2022 m. skirtas finansavimas 250 asmenų studijoms: 125 specialiųjų pedagogų, 85 logopedų, 20 tiflopedagogų ir 20 surdopedagogų specializacijai. 2023 ir 2024 m. bus finansuotos tokios paties skaičiaus asmenų studijas ir esant poreikiui bei galimybėms didinamas vietų skaičius.

Papildomos lėšos švietimo pagalbos specialistams

2023 m. biudžete numatyta papildomi 1 800 tūkst. EUR švietimo pagalbai.

2022 m. numatyta papildomi 900 tūkst. EUR 150 švietimo pagalbos specialistų etatams steigti.

2021 m. savivaldybėms buvo skirti papildomi 3,64 mln. EUR naujiems mokytojų padėjėjų etatų steigimui.

Kitos priemonės įtraukčiai gerinti

ŠMSM

● Visų mokytojų kompetencijų stiprinimas

Įtrauktis yra vienas iš nacionalinių kvalifikacijos tobulinimo prioritetų 2023-2025 m.

Pedagogų rengimo centruose inicijuojamas šį prioritetą atliepančių nacionalinių kvalifikacijos tobulinimo programų rengimas.

● Tūkstantmečio mokyklų programa

Vienas iš 4 pagrindinių Tūkstantmečio mokyklų programos komponentų yra įtrauktis.

Savivaldybės rengia pažangos planus atsižvelgdamos į savo situaciją.

● Ugdymo turinio atnaujinimas

Parengtos rekomendacijos atnaujintam ugdymo turiniui diegti kartu ugdant SUP turinčius vaikus. Mokymuose dirbti pagal atnaujinta ugdymo turinį ir darbas su SUP turinčiais vaikais.

Mokymuose parengti konsultantai, kuriuos delegavo savivaldybės (2022).

● Pagalba mokyklai

Mokyklas šiuo metu konsultuoja nacionaliniai centrai: LASUC (regos ir įvairiapusiai raidos sutrikimai), LKNUC (klauso sutrikimai) ir „Diemedžio“ ugdymo centras (emocijų ir elgesio sutrikimai).

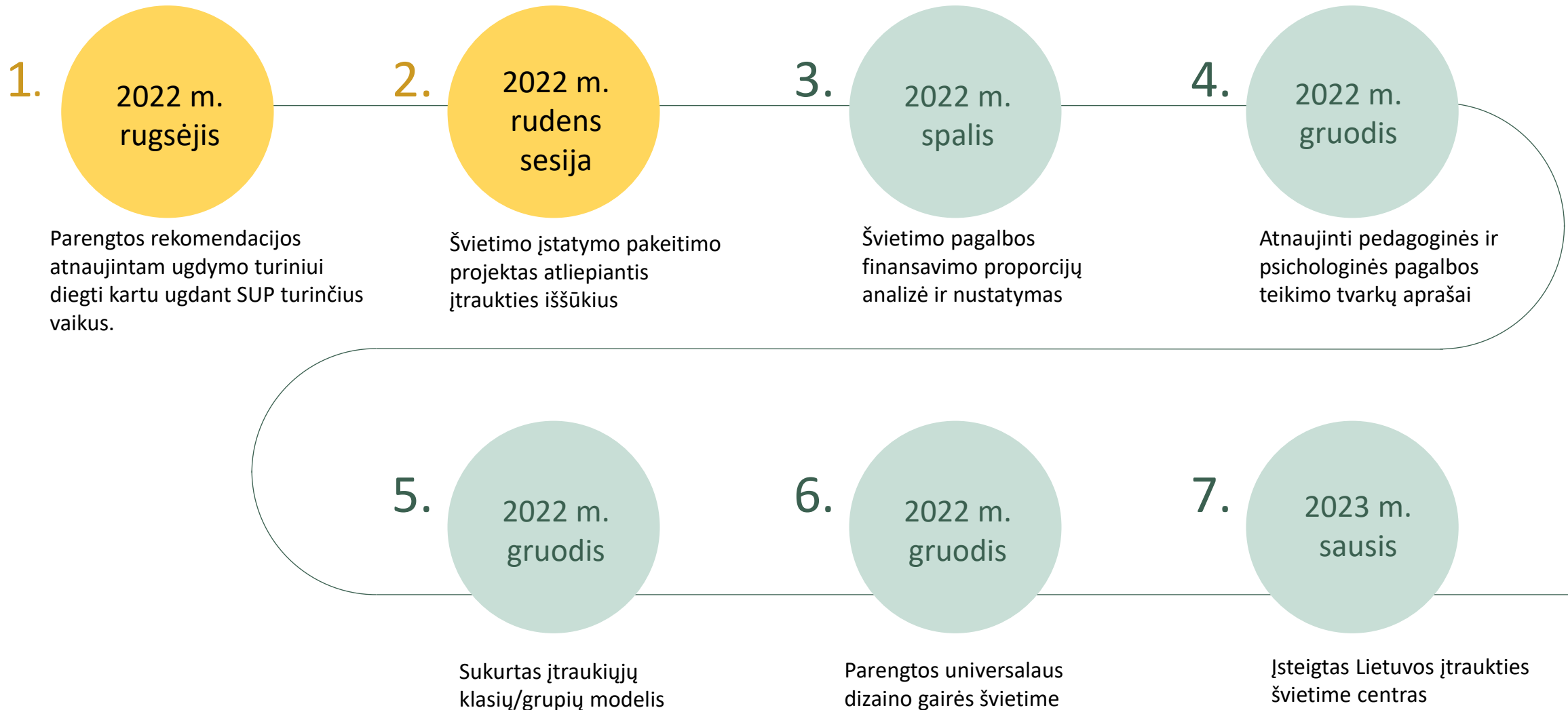
● Investicijos infrastruktūrai

Regioninės plėtros priemonėse numatyta:

- a) Mokyklų aplinkos pritaikymui neįgaliesiems 17,6 mln. EUR,
- b) Transportui, kuris turi būti galimas pritaikyti neįgaliesiems, 10 mln. EUR.

Darbų skalė 2022–2023 m.m.

ŠMSM

Darbų skalė 2022–2023 m.m.

ŠMSM

8.

2023 m.
sausis

Įvykdyta regioninių
konsultacinių centrų atranka

9.

2022 m.
vasaris

Pakeistas Mokinių, turinčių SUP,
grupių nustatymo ir jų SUP skirstymo
į lygius tvarkos aprašas

10.

2023 m.
gegužė

Priėmimas į perkvalifikavimo
studijų programas

11.

2023 m.
birželis

Vaiko gerovės
komisijos nuostatų
atnaujinimas

12.

2022–2023
m. m

Specialiojo ugdymo
priemonių komplektų
įsigijimas (10+ komplektų)

13.

2022–2023
m. m.

Vykdomos įvairios
kvalifikacijos kėlimo
veiklos

Įtraukusis ugdymas Lietuvoje: dabartinės padėties ir ateities perspektyvų apžvalga

Ignas Gaižiūnas,
švietimo, mokslo ir sporto ministrės patarėjas

Lietuvos gimnazijų asociacijos konferencija „Švietimo reforma. Tarp vizijų ir realybės“

Raseinių r., Gabšių k.
2022 m. lapkričio 3 d.